

produktive men ofta mycket slarvige Öpir. Så mycket torde emellertid kunna påstås, att om U 907 är ristad av Öpir, så är det ett av hans svagaste verk. Snarare torde det vara en imitator.

Peringskiöld anmärker, att »Ormflätningen är här inrättad på det maner som Blacksta-stenen i Jomkil [U 918], huggen af Thordr hvilken lefwat för Vbbir». Att U 907 och U 918 skulle vara ristade av samme man, torde vara helt uteslutet.

Ristningen har upptill ett litet kors och längst ned en repstav, som så många av traktens runstenar. Se bl. a. U 910.

908. Fiby, Vänge sn.

Pl. 174.

Litteratur: B 430, L 112. J. Bureus, Fa 6 s. 67 n:r 99 (Bureus' egen uppteckning), s. 113 n:r 22 (Caspar Cohl), s. 216 n:r 257 (Rhezeliuss), Fa 5 n:r 478, Fa 1 s. 103; J. Rhezelius, Fa 10: 1 n:r 77; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, Monumenta Ullerakerensia (1719), s. 334; O. Celsius, Svenska runstenar (Fm 60) 1, s. 43; UFT h. 11 (1883), s. 248; O. v. Friesen, Anteckningar (UUB); Handlingar i ATA 1948.

Äldre avbildningar: Rhezelius, teckning (i Fa 10: 1); Bureus, kopparstick (i Fa 6 n:r 186); J. Leitz (och J. Hadorph), träsnitt (i Peringskiöld a. a. och B 430); v. Friesen foto (UUB).

Runstenen står på gårdsplanen 25 m. SSÖ om mangårdsbyggnaden, 7 m. V om grinden. Ristningsytan vetter åt NV.

Runstenen var känd redan av Bureus. Efter en teckning av Rhezelius hade han låtit göra ett kopparstick av ristningen. Platsen var enligt Bureus »Vidh Fijby» (Fa 6), »Fiby» (Fa 5), enligt Caspar Cohl »I Fiby giärde i Vänge Sockn», enligt Rhezelius »Widh Fiby i Wänge» (Fa 6), »Widh Fiby i Giärdet» (Fa 10: 1). — *Ransakningarna* (1672): »Fijby i giärdet enn steen på skrefwen.» Peringskiöld: »Fijby Runesten i Gärdet» (B 430: »Fiby»; L 112: »Fiby gärde»). — O. Celsius har granskat inskriften den 7 okt. 1726. — Stenen har därefter länge varit försvunnen. Den finnes icke upptagen i Dybecks *Runurkunder*. I beskrivningen till Geologiska kartbladet »Upsala» (1869) meddelas, att en runsten finnes »inmurad i en bro öfver en bäck vid Fiby, enligt uppgift». Samma uppgift upprepas i UFT h. 11 (1883): »Fiby gärde; nu inmurad i en bro öfver en bäck.» Stenen har sedermera, ovisst när, blivit framtagen och rest på sin nuvarande plats.

Röd, fältspatrik granit, med hård yta. Höjd (över nuvarande markytan) 2 m., bredd (över mitten) 0,71 m. Toppen är avslagen med en del av runslingan jämte korset. Ristningsytan är mycket gropig och ojäm. Det är egendomligt, att ristaren har nöjt sig med en så olämplig sten. Ornamentiken är icke illa anpassad efter stenens form. Ytan förefaller egentligen icke sliten. Men ristningen är grunt huggen, säkerligen på grund av det hårda grytet, och i stort sett ganska svåräst.

Inskrift (med det inom [] supplerat efter B 430):

porir × lit hakua stain at binu fipur sin × ketilu[i × at × b]onta sin ×
 5 10 15 20 25 30 35 40 45

Porir let haggva stein at binu, faður sinn, Kætilvi at bonda sinn.

»Tore lät hugga stenen efter binu, sin fader, Kättilvi efter sin man.»

Till läsningen: Intet sk vid inskriftens början. Om sk finnes efter 8 t, är ovisst. Som hst i 10 a har ristaren använt en korsande ornamentslinje, som har försetts med a-bst. 11 k är icke stunget. Intet sk efter 13 a. Om sk finnes efter 18 n och efter 24 u, kan icke avgöras. Alla runorna i namnet 21—24 binu äro fullt säkra. Ingen bst finnes huggen till 26 i. Om sk finnes efter 29 r, är ovisst. 34 e är stunget; pricken är icke särdeles djup, men dock säker. 43—44 on är otydligt.

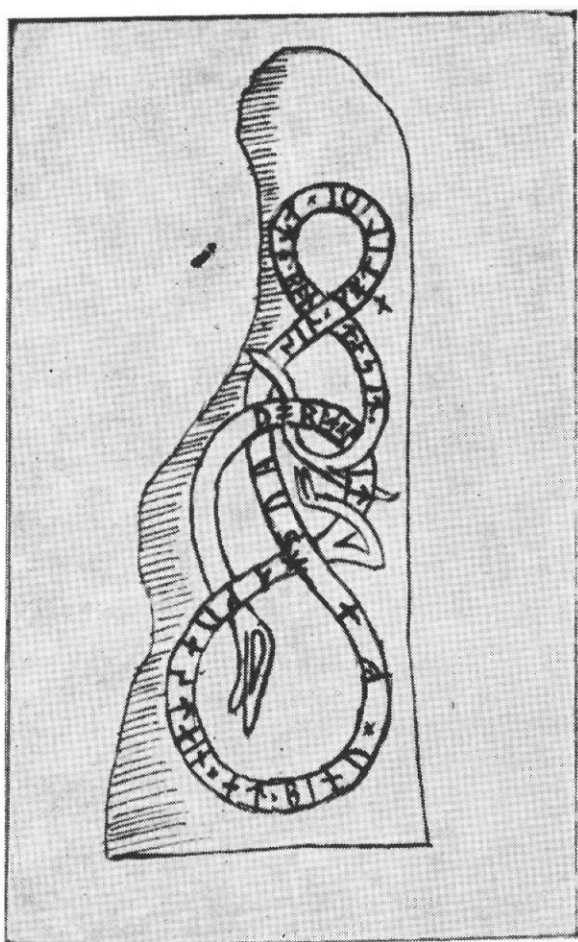

Fig. 437. U 908. Fiby, Vänge sn. Efter teckning av Rhezelius.

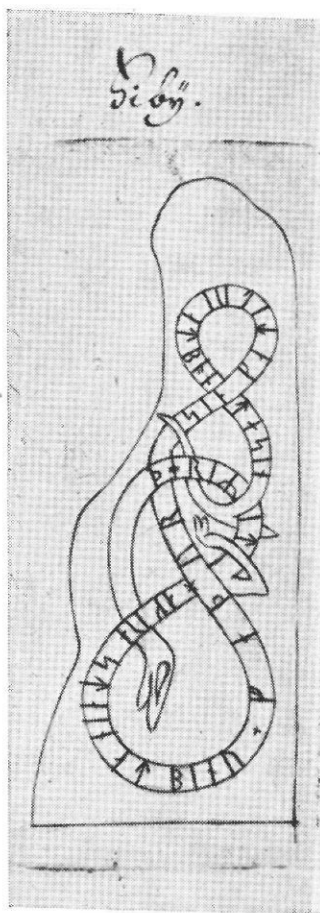

Fig. 438. U 908. Fiby, Vänge sn. Efter kopparstick av Bureus.

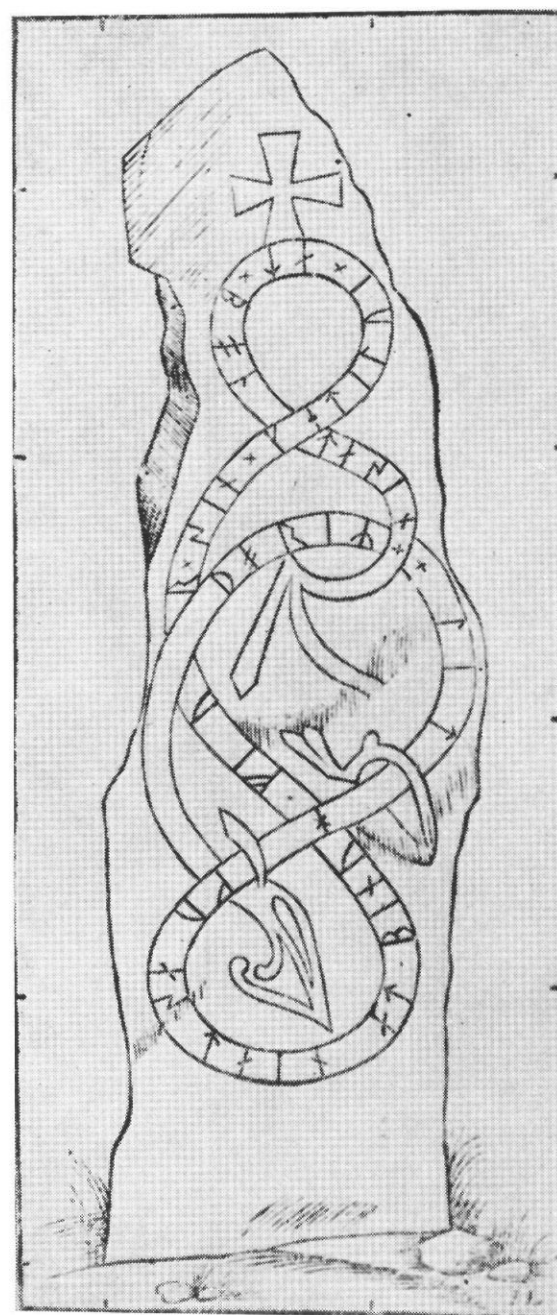

Fig. 439. U 908. Fiby, Vänge sn. Efter B 430.

Bureus (F a 6): 14—22 saknas; 23—24 *nu*, 26 *i*, 33—46 *ketilui · at · bonta*. — Caspar Cohl: 14—24 *stain × at × binu*, 26 *a* (ändrat från *i*), 33—46 *kotilui at buanta*. — Rhezelius (F a 6): 9—13 *hkua*, 14—24 *stain + at × binu*, 26 *a*, 33—46 *katilui + at · boante* (F a 10: 1: 5 *n*, 9—13 *hakua*, 21—24 *binu*, 26 *a*, 34 *o*, 42—46 *bonta*). — Hadorph och Leitz (B 430): 10 *a* saknas; 21—24 *binu*; 26 *i*; 27 *p* saknas; 33—46 *ketilui × at × bonta*; sk + efter 49 *n*. — Celsius: sk × efter 8 *t*; 10 *a*; 21—24 *binu*; 26 *e*; 29 *r*; 33—46 *ketilui × at × bonta*; sk × efter 49 *n*. — v. Friesen: 10 *a*, 21—24 *binu*, 26 *i*, 33—46 *ketilu ... ta*. »Hela stenen ganska flagrad och vittrad.»

Stenen är rest över en man av hans son *Þorir* och hans efterlevande änka *Ketilvi*. Om kvinnonamnet *Ketilvi* se U 62. Ett mansnamn *binu* (ack.) är för övrigt okänt. Peringskiöld anmärker, att »Bine namn bemärker then som förer ett rakt been eller en styf vthräkter fot, pes porrectus, Beiner, osseus». Eftersom namnet har feminin form, är det sannolikt fråga om ett öknamn. Tänkbart är, att det är fråga om ordet *birna* f. 'björnhona', vilket från Norge är känt som tillnamn till en man (Lind). Ett *r* har i så fall blivit uteglömt eller överhoppat av ristaren.